2015D11090

LIJST VAN VRAGEN

De commissie voor de Rijksuitgaven, de vaste commissie voor Economische Zaken en de vaste commissie voor Financiën hebben over het Rapport Aankoop Duits hoogspanningsnet door TenneT van de Algemene Rekenkamer (Kamerstuk 28 165, nr. 181), de navolgende vragen ter beantwoording aan de Minister van Economische Zaken en de Minister van Financiën voorgelegd.

De voorzitter van de commissie voor de Rijksuitgaven,
Harbers

De voorzitter van de commissie voor Economische Zaken,
Vermeij

De voorzitter van de commissie voor Financiën,
Duisenberg

De adjunct-griffier van de commissie voor de Rijksuitgaven,
Van den Eeden

Nr.	Vraag
1	Wat zijn in de toekomst de mogelijke risico's voor de Nederlandse overheid, bij de aankoop van het Duitse hoogspanningsnet?
2	Wat zijn hierbij de financiële risico's voor de belastingbetaler?
3	Klopt het dat de constructie rond de stichting mag worden aangewend wanneer de Europese Unie en de Autoriteit Consument en Markt (ACM) dat bepalen? Wanneer en met welke redenen mogen de gelden uit deze stichting worden aangewend? Wat is de positie van de Kamer hierbij?
4	Welke afspraken zijn er gemaakt rondom dividend?
5	Klopt het dat wanneer het niet goed zou gaan bij het Duitse hoogspanningsnet er een storting vanuit de Nederlandse Staat kan worden gevraagd? In hoeverre is dit afdwingbaar? In hoeverre is dit te verplichten? Wat zijn de consequenties indien hier niet toe wordt over gegaan?
6	Waaruit bestaat het Nederlandse toezicht op het Duitse hoogspanningsnet?
7	Is het hoogspanningsnet voor een juiste prijs gekocht? Is er hierbij teveel of te weinig betaald?
8	Op welke wijze is het parlement naar uw mening aan zet? Kan worden uitgelegd hoe de verantwoordelijkheidsverdeling tussen de ministeries verdeeld is? Welke Minister is waarover eindverantwoordelijk? Is dit op dit moment voldoende geborgd? Zo ja, op welke wijze? Zo nee, waarom niet?
9	Klopt het dat de statuten op dit moment de aankoop van andere netten toestaan? Zo ja, moet een eventuele nieuwe aankoop worden voorgelegd aan de Kamer? Kunt u uw antwoord toelichten?
10	Hoe heeft de regering de aankoop destijds getoetst aan het publieke belang van betrouwbare, betaalbare en duurzame elektriciteitsvoorziening?
11	Hoe draagt de aankoop van Transpower bij aan het publieke belang van betrouwbare, betaalbare en duurzame elektriciteitsvoorziening? Hoe heeft de aankoop van Transpower ervoor gezorgd dat de Nederlandse elektriciteitsafnemer voordelig uit is? Hoeveel heeft dat de Nederlandse elektriciteitsafnemers opgeleverd? Hoe heeft de Nederlandse elektriciteitsafnemer geprofiteerd van de overname van het Duitse net?
12	Klopt het dat de Minister de financiële risico's heeft proberen af te dekken door voorwaarden aan de aankoop te verbinden en met TenneT af te spreken dat het bedrijf zelf voor de financiering van de aankoop van de benodigde investeringen in Duitsland zou zorg dragen? Welke afspraken zijn er gemaakt? Zijn deze vastgelegd? Zo nee, waarom niet? Hoe houdbaar zijn deze afspraken? Wat zijn de gevolgen voor het bedrijf TenneT als de noodzakelijke investeringen niet zelf gefinancierd zouden kunnen worden? Wat is de (juridische) status van de afspraak?
13	Klopt het dat de bezwaren van de Algemene Rekenkamer (ARK) vooral procedureel van aard zijn en betrekking hebben op het proces?
14	Klopt de constatering van het ARK dat door de Minister van EZ onvoldoende inhoudelijk is getoetst op het Nederlandse publieke belang op energiegebied gediend was met de overname?
15	Klopt de constatering van de ARK dat door Financiën onvoldoende is getoetst welke financiële risico's waren verbonden aan de overname van Transpower?
16	Is hierin inmiddels verandering gekomen?

Nr.	Vraag
17	Kan het kabinet de conclusies van de ARK over Transpower leggen naast het persbericht van TenneT van 25 februari 2015? Klopt het dat er een waardevermeerdering heeft plaatsgevonden van de geïnvesteerde € 885 miljoen naar € 6 á 7 miljard nu?
18	Klopt het dat er sinds de overname de jaarlijkse dividenduitkering is gestegen van € 10 miljoen naar € 98 miljoen in 2013 en € 116 miljoen in 2014?
19	Klopt het dat de gezamenlijke balanshandhaving, en de kostenbesparing van € 450 miljoen daardoor, en het ervaring opdoen met de aansluiting van de wind op zee, wezenlijke publieke belangen zijn voor Nederland?
20	Hoe kijkt het kabinet aan tegen een evenwichtige benadering van risico's enerzijds en kansen anderzijds? Hoe kan hierin de juiste balans gevonden worden?
21	Wat zijn de verschillen en overeenkomsten tussen BEB (2007) en Transpower (2009)? Is er geleerd, en voor een betere aanpak gekozen, in de loop van die twee jaren?
22	Klopt het dat de kapitaalinjectie van 2011–2012 van € 600 miljoen ten goede van het Nederlandse netwerk is gekomen? Of is er toch een verband met de Duitse investering?
23	Hoe hoog is het toegestane rendement op netwerken in Duitsland? Hoe hoog is het toegestane rendement op netwerken in Nederland? Hoe hoog is het door Financiën geëiste rendement op TenneT? Voldoen rendement en dividend aan deze eisen?
24	Leidt een kruisparticipatie, met een minderheidsaandeel van circa 10% voor een buitenlandse netbeheerder, tot meer of minder risico's voor TenneT en de Ministeries van EZ en Financiën? Welke rol speelt hierin het verlichte structuurregime dat 100% van de aandelen vereist? Welke rol speelt hierin het enquêterecht dat al bij één procent van de aandelen kan worden ingeroepen? Kan op deze manier wel de onafhankelijkheid van het netbeheer worden gegarandeerd?
25	Hoe verhoudt een minderheidsparticipatie van een private partij zich tot de kapitaalkosten en de rating? Klopt het dat het niet meer 100%-staatsbedrijf zijn kan leiden tot een lagere credit rating?
26	Klopt het dat de minderheidsparticipatie tussen Schiphol en ADP (Aéroports de Paris) in 2008 heeft geleid tot een lagere credit rating voor Schiphol, omdat het geen 100%-overheidsbedrijf meer was? Klopt het dat dit heeft geleid tot het niet doorgaan van het 2e superdividend van € 500 miljoen?
27	Hoe kunnen de bedrijfsmatige risico's, die TenneT in Duitsland loopt, het beheer van het Nederlandse net beïnvloeden en negatieve gevolgen hebben voor de aandeelhouder?
28	De risico's van de Nederlandse en Duitse activiteiten van TenneT zijn gescheiden volgens de ministers. Op welke wijze? Hoe houdbaar is dit? Klopt het dat de aandeelhouder en niet de elektriciteitsgebruiker de risico's draagt? Wat is uiteindelijk feitelijk het verschil tussen de belastingbetaler en de elektriciteitsgebruiker die de risico's draagt? Uiteindelijk komt het via de schatkist toch weer terecht bij de Nederlandse belastingbetaler? Wat is het verschil van het risico rondom het Duitse net van TenneT en het risico rondom het Duits net van Gasunie (dat uiteindelijk een financieel debacle werd)?
29	In hoeverre vinden de ministers het consistent om TenneT volledig in publieke handen te houden, maar anderzijds ook de ruimte te geven voor omvangrijke commerciële activiteiten in Duitsland met daarmee gepaard gaande risico's?

Nr.	Vraag
30	Klopt het dat één van de beweegredenen van de Minister van EZ was om over te gaan en in te stemmen met de aankoop van een deel van het Duitse hoogspanningsnet door TenneT dat dat de Nederlandse elektriciteitsprijs zou nivelleren en stabiliseren? Klopt het dat daarnaast zou de leveringszekerheid toenemen? Uit welk onderzoek blijkt dat de Nederlandse elektriciteitsprijs zou nivelleren stabiliseren en de leveringszekerheid zal toenemen?
31	Klopt het dat de Minister niet heeft onderzocht op welke manier de overname van een deel van het Duitse hoogspanningsnet zou bijdragen aan een marktkoppeling? Wat is er door de Minister wel gedaan om dat uit te zoeken? Zijn er daarnaast ook alternatieven besproken om de marktkoppeling te stimuleren? Zo ja, wat waren de alternatieven?
32	Is het door de onderzoekers eerder geschatte voordeel voor de Nederlandse samenleving uitgekomen op zo'n € 0,9 tot 1,5 miljard? Zo nee, hoeveel dan? Hoeveel is de elektriciteitsprijs voor de Nederlandse afnemers gedaald door de aankoop van het Duitse net?
33	Welk rendement heeft de investering in het Duitse net de aandeelhouder opgeleverd in de afgelopen jaren sinds de aankoop? Hoe is dit rendement ten opzichte van het normrendement voor TenneT als staatsdeelneming? Hoeveel extra dividend heeft de Duitse investering in de afgelopen jaren opgeleverd?
34	Klopt het dat de Minister van EZ in 2009 stelde dat de overname aansluit bij de kabinetsambities en de publieke belangen betaalbaarheid, betrouwbaarheid en schoon worden daarmee verbeterd? Klopt het dat uit dit onderzoek bleek dat slechts één (betaalbaarheid) van deze drie hierboven genoemde belangen werd gediend? Was de Minister daarvan op de hoogte?
35	Klopt het dat voor de aankoop geld werd gebruikt dat eigenlijk een andere bestemming had? Klopt het dat dat probleem werd afgedekt door een staatsgarantie van € 300 miljoen? Klopt het dat de Minister dus het risico genomen heeft dat de Nederlandse staat op enig moment aan de aankoop zal moeten bijdragen? Hoe en wanneer is de Kamer daarover geïnformeerd?
36	Klopt het dat TenneT uiteindelijk € 550 miljoen aan eigen vermogen nodig had voor de aankoop van het Duitse net? Klopt het dat kort daarna een kapitaalinjectie is geweest van € 600 miljoen van de Nederlandse Staat om het eigen vermogen op peil te brengen? Waarom kan niet gesteld worden dat de Nederlandse belastingbetaler uiteindelijk toch de aankoop indirect heeft gefinancierd, want het eigen vermogen dat was geïnvesteerd in het Duitse net had toch ook ingezet kunnen worden voor investeringen in het Nederlandse net?
37	Wat is de stand van de garantie van de Nederlandse Staat voor de Stichting en TenneT Orange BV? Wanneer loopt de garantie af? Hoe past deze garantie in het nieuwe afwegingskader voor garanties? In hoeverre wordt er met € 4,8 miljoen een marktconforme vergoeding betaald?
38	Waaruit blijkt dat de het afgeven van een Nederlandse staatsgarantie ervoor zou zorgen dat het publieke belang in Nederland zou worden gediend?
39	Welke afspraken heeft TenneT met de Belastingdienst gemaakt over het financieringsinstrument?
40	Bestaat de kans nog steeds dat de Nederlandse staat de komende jaren bij zou moeten springen vanwege deze aankoop?

Nr.	Vraag
41	Wat betekent de wettelijke investeringsplicht van TenneT in Duitsland uiteindelijk voor de Nederlandse Staat en Nederlandse belastingbetaler, dan wel wat kan deze betekenen? Wat zouden de gevolgen zijn geweest indien TenneT niet het financieringsprogramma met Mitsubishi had kunnen realiseren? Wat betekent feitelijk/formeel een goedkeuringsrecht op grote investeringen in Duitsland als het bedrijf een wettelijke investeringsplicht heeft?
42	Klopt het dat instemming met de investeringen niet een stortingsplicht betekent voor de aandeelhouder? Welke gevolgen heeft het weigeren van een kapitaalinjectie voor het bedrijf, de Nederlandse Staat en de Nederlandse belastingbetaler of welke gevolgen zou dit kunnen hebben?
43	In hoeverre kan de Minister als het er op aankomt het standpunt handhaven dat de Nederlandse Staat geen kapitaalstortingen zal doen voor het Duitse net?
44	Wat zijn de risico's voor TenneT als de Duitse Staat weer een radicale beleidswijziging de andere kant op zou maken a la de Energiewende?
45	In hoeverre is het correct dat door de omvang van het Duitse net ten opzichte van het Nederlandse net TenneT financiële tegenvallers in Duitsland moeilijker kan opvangen?
46	Hoe strikt is de scheiding tussen de Nederlandse en Duitse activiteiten in juridische en financiële zin?
47	Klopt het dat uit het rapport blijkt dat het Duitse onderdeel van TenneT en het Nederlandse onderdeel niet zo strikt gescheiden zijn als wordt gezegd? In welke situatie zou het zo kunnen zijn dat het Duitse onderdeel van TenneT invloed heeft op het Nederlandse deel? En zijn er op korte termijn situaties denkbaar waarin het Duitse onderdeel invloed heeft op het Nederlandse deel?
48	Klopt het dat denkbaar is dat de beoogde voordelen (integratie en schaalvoordelen) in de praktijk tegenvallen? In hoeverre is dit het geval en/of is dit mogelijk?
49	Waarom is de Kamer niet eerder geïnformeerd over het advies van de Landsadvocaat in 2011?
50	Klopt het dat de overname van TenneT geen gevolgen zou hebben voor de tarieven in Nederland? Klopt het dat het tot een verlaging van de tarieven zou kunnen leiden (het publieke belang betaalbaarheid)? Wat is sinds de overname de invloed geweest op de Nederlandse tarieven?
51	Worden de risico's van het Duitse TenneT ook meegenomen in het jaarlijkse rapport over Staatsdeelnemingen? Zo ja, welke risico's zijn dat? Zo nee, waarom niet?
52	Mocht het zo zijn dat de Nederlandse Staat als aandeelhouder bij zou moeten springen bij het Duitse TenneT is het dan zo dat dit altijd via de Kamer loopt vanwege het budgetrecht?
53	Klopt het dat de huidige Minister van EZ vindt dat de Kamer over deze overname voldoende is geïnformeerd? Klopt het dat het rapport concludeert dat de Kamer niet voldoende is geïnformeerd? Op welke terreinen bestaat er twijfel bij de ARK maar vindt de Minister dat de Kamer toch goed is geïnformeerd?
54	Klopt het dat de ARK alsnog risico's ziet die het Duitse TenneT kan hebben op het Nederlandse deel en de Nederlandse Staat? Klopt het dat de huidige ministers vinden dat het strikt gescheiden is? Wat zijn de risico's die Nederland op dit moment loopt? Dit kunnen zowel risico's zijn voor de Nederlands Staat alsook het Nederlandse TenneT.

Nr.	Vraag
55	Klopt het dat er formeel geen stortingsplicht is van de Nederlandse Staat? Zou het zo kunnen zijn dat de Nederlandse Staat kan worden gedwongen om bij te gaan storten vanwege haar rol als aandeelhouder?